

Tlač a informácie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 03/2011

20. apríl 2011

sp. zn. I. ÚS 76/2011

Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol o sťažnosti JUDr. Dobroslava Trnku, ktorou namietal priebeh volieb generálneho prokurátora

Ústavný súd SR (ďalej len „ústavný súd“) na verejnom pojednávaní I. senátu 20. apríla 2011 o sťažnosti JUDr. Dobroslava Trnku vedenej pod sp. zn. I. ÚS 76/2011, ktorou namietal porušenie základného práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva bez akýchkoľvek rozdielov a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny podľa čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, a to hlasovaním poslancov Národnej rady Slovenskej republiky pri voľbe kandidáta na generálneho prokurátora Slovenskej republiky 2. decembra 2010 a opakovanej voľbe 7. decembra 2010 (ďalej aj napadnuté voľby“) takto rozhodol

n á l e z o m :

1. Národná rada Slovenskej republiky **p o r u š i l a** základné právo JUDr. Dobroslava Trnku na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo bez akýchkoľvek rozdielov a bez neodôvodnených obmedzení vstúpiť za rovnakých podmienok do verejných služieb svojej krajiny garantované čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, a to svojím hlasovaním pri voľbe kandidáta na generálneho prokurátora 2. decembra 2010 a opakovanej voľbe 7. decembra 2010.
2. Výsledky hlasovania Národnej rady Slovenskej republiky o kandidátovi na generálneho prokurátora Slovenskej republiky z 2. decembra 2010 a zo 7. decembra 2010 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Národnej rade Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Národná rada Slovenskej republiky **j e p o v i n n á** prostredníctvom Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky uhradiť JUDr. Dobroslavovi Trnkovi trovy právneho zastúpenia v sume 2 007 € (slovom dvetisíc sedem eur) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. Marka Benedika, Rudnayovo námestie 1, Bratislava, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

Ústavný súd predtým, ako pristúpil k vecnému prieskumu napadnutých volieb, t.j. k zodpovedaniu otázky, či namietané voľby spĺňali ústavne konformné kritéria tajného hlasovania, najskôr preskúmal (i) či je oprávnený posúdiť namietaný druh parlamentnej procedúry, (ii) ústavný rozmer tajného hlasovania o návrhu na vymenovanie generálneho prokurátora a (iii) vzťah hlasovania o návrhu generálneho prokurátora a obsahu čl. 30 ods. 4 ústavy. A keďže nezistil prítomnosť žiadnej z uvedených prekážok, preskúmal napadnuté voľby (tajné hlasovanie z 2. decembra 2010 a zo 7. decembra 2010). Nosné dôvody (ratio decidendi), ktoré viedli ústavný súd k vysloveniu porušenia sťažovateľom namietaných práv a k zrušeniu napadnutých volieb spočívajú:

V zistení, že esenciálnym predpokladom ústavného princípu tajného hlasovania je zabezpečenie a garantovanie stavu, „aby hlasovací lístok upravil (volič, pozn.) sám (bez prítomnosti ďalších osôb) a aby nebolo možné dodatočne zistiť, ako hlasoval, resp. aký bol obsah jeho rozhodnutia“ (Milan Čič a kol.), ktorý ústavný princíp v jeho fundamente prežaruje do každých volieb vykonávaných tajným hlasovaním, teda aj tajných volieb kandidáta na funkciu generálneho prokurátora.

V preukázaní – nad mieru rozumných pochybností – toho, že poslanci (voliči) si, v nie zanedbateľnom rozsahu, fotili svoje hlasovacie lístky s označenou voľbou kandidáta, že za pomoci overovateľov resp. medzi sebou uskutočňovali kontrolu hlasovacích lístkov ešte pred ich vhadením do hlasovacej schránky a že koalíčné politické strany (ich vrcholní predstavitelia) mali „*ex post*“ prehľad o tom, ako v prevažnej miere hlasovali ich poslanci. **Pri voľbe z 2. decembra 2010 preto neboli dodržané základné predpoklady tajného hlasovania, a to nie v ojedinelom, ani v malom rozsahu, ak nie v rozsahu prevažujúcom.**

Národná rada extrémne, a teda ústavnoprávne neudržateľným spôsobom, zasiahla do ústavného princípu tajného hlasovania z 2. decembra 2010 tým, že ho nedostatočne zabezpečila a negarantovala jeho ústavne konformný priebeh, a to napriek tomu, že k podobným exesom už dochádzalo pri opakovanej prvej voľbe 4. novembra 2010, ktoré obe tajné hlasovania (tým pádom hrubé aj opakované porušenia) neboli konvalidované ani v rámci opakovanej druhej voľby 7. decembra 2010. **Ústavnoprávna zodpovednosť národnej rady v okolnostiach danej veci nespočíva v jej priamom zasahovaní do priebehu namietaného tajného hlasovania, ale v nedodržaní jej pozitívnej povinnosti zabezpečiť a garantovať priebeh tajného hlasovania ústavne konformným spôsobom.**

Ústavný princíp tajného hlasovania nepôsobí len vertikálne, t.j. voči štátu (jej orgánom, v okolnostiach danej veci národnej rade), ktorý je povinný zabezpečiť a garantovať tajnosť hlasovania, ale tiež horizontálne „*to znamená medzi súkromnými osobami, voči zamestnávateľovi, politickej strane a pod.*“ (Jan Filip). Porušenia princípu tajného hlasovania v rámci jeho horizontálneho pôsobenia sa nedopustí volič, ktorý napr. sám na verejnosti oznámil, ako bude hlasovať alebo ako hlasoval. To ale podľa názoru ústavného súdu neplatí pre situáciu, v ktorej volič (poslanec) chce obsah svojho hlasovania (pre)ukázať/doložiť. **Ústavný súd mal za dostatočne preukázané, že postoj nie zanedbateľnej, ak nie prevažnej časti poslancov národnej rady, nesmeroval k (iba) oznámeniu ako budú hlasovať, či ako hlasovali, ale k odtajneniu voľby samotnej.**

Ústavné/zákonné určenie tajnej voľby je nepochybne právny imperatív, ktorý nemôže volič nerešpektovať, a to bez ohľadu na to, či ide o tajnú voľbu napr. zastupiteľských orgánov, prezidenta, predsedu národnej rady alebo kandidáta na funkciu generálneho prokurátora. Volič (pre tento prípad poslanec národnej rady) pri tajnej voľbe disponuje nie subjektívnym

právom výberu medzi tajnosťou, či netajnosťou (napr. jej zverejnením), ale právnou povinnosťou rešpektovať legálny spôsob voľby.

Opakovanú tajnú voľbu zo 7. decembra 2010 je treba chápať ako pokračovanie tej istej voľby, teda s tými istými kandidátmi bez potreby opakovania formálnej procedúry. Inými slovami povedané namietané voľby (z 2. a zo 7. decembra 2010) tvoria duálnu jednotu alebo uzavretý, vzájomne podmienený cyklus, t.j. ide o kontinuálny proces tej istej voľby, čo pri ich ústavnom prieskume znamená aj to, že pokiaľ ústavný súd zistí porušenie namietaných práv v súvislosti s tajnou voľbou z 2. decembra 2010, pričom toto porušenie nebolo následne konvalidované vo voľbe opakovanej, vysloví potom porušenie namietaných práv a zruší opakovanú voľbu už len z tohto dôvodu.

Ústavný súd riadiac sa princípom seba obmedzenia a zdržanlivosti nepovažoval pre tento prípad za účelné podrobiť ústavnému prieskumu sťažovateľom nastolené otázky súvisiace s ústavnokonformným výkladom kvóra poslancov národnej rady pri tajnom hlasovaní o návrhu generálneho prokurátora zo 7. decembra 2010 a v tejto spojitosti aj o zmysle a účele parlamentnej obštrukcie. Ústavný prieskum týchto nepochybne relevantných otázok v tomto konaní sa javil ako neúčelný, keďže aj bez neho ústavný súd dospel k záveru o porušení sťažovateľom označených práv a o potrebe zrušiť namietané voľby, teda aj voľby zo 7. decembra 2010. Inými slovami povedané k potrebe vysloviť porušenie označených práv a zrušiť voľby zo 7. decembra 2010 ústavný súd dospel už z dôvodu previazanosti/spojitosti týchto volieb s voľbami z 2. decembra 2010, čím sa dosiahol účel zjednania nápravy, ktorú sťažovateľ požadoval.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Ústavný súd Slovenskej republiky.

*Viac informácií Vám môže poskytnúť
hovorkyňa Ústavného súdu SR PhDr. Anna Pančurová
telefón: 055/7207 295, mobil: +421 918 827 344, e-mail: anna.pancurova@concourt.sk*